

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Economics (Optional) Paper-XXVII

ECOO27: Co-operative Thoughts and Administration

Day and Date: Saturday, 06/05/2023

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- is known as the friend, guide and philosopher of the co-operative society.
a) Chairman b) Registrar c) Secretary d) Executive Director
- 2 The number of board members of any co-operative society as per the 97th amendment don't allowed to overdo than -----
a) 15 b) 21 c) 17 d) 19
- 3 Provided provision of ----- loan to farmers as per Farmers Loan Act.
a) Long term b) Short term c) Medium term d) None of these
- 4 ----- has the right to change the name of the co-operative society.
a) Members b) Board of Directors c) Registrar d) Secretary
- 5 Who are the polling officer if a vote has to be taken on a matter at the Annual General Meeting?
a) Auditor b) Registrar c) Secretary d) Chairman
- 6 The Prime Minister's Employment Scheme was launched in ----- year.
a) 1993 b) 1990 c) 1995 d) 2000
- 7 Good leadership is useful for -----.
a) Effectiveness of co-operative society b) Strengthening the foundation of cooperation c) To impart up-to-date knowledge to the employees of the co-operative society d) All of the above
- 8 Contribution of ----- from Maharashtra among those who lead by direct work in cooperation is important.
a) Gajanan Rathod b) Vikhe. Patil c) Narendra Jadhav d) None of these
- 9 According to the United Nations, human resource development is a ---- concept.
a) Fictional b) Modern c) Inclusive b) Multidimensional
- 10 The business training scheme to all persons demanded was started in the year-----
a) July 2000 b) July 2002 c) July 2003 d) July 2005
- 11 ----- Audit was done by Maharashtra cooperative act 1960 clause 81/6.
a) Continuous b) Annual c) Repeat d) Midterm.
- 12 At-----Time in the year government audit was done
a) Two b) One c) Three d) Four

- 13 Which audit done in the mid term of financial year is called.....
 a) Annual audit b) Continuous audit c) Mid-term audit d) Combine audit
- 14 The role of cooperative societies auditor is to.....
 a) Report writing b) Present to annual General Meeting c) examine of working transactions d) all of the above.
- 15 The 97th Amendment was published in the Extraordinary Gazette on -----
 a) 12 January 2011 b) 11 January 2010 c) 24 January 2012 d) 13 January 2012

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Features of Cooperative Management
- 2 Duties of Managing Directors
- 3 Concept of 'Leadership'
- 4 Features of Cooperative Audit

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Describe the Role of Secretary.
- 2 Explain the concept of 'Human Resource Development' in short.
- 3 State the Responsibilities of Auditors.
- 4 Explain the Basic Principles of 'Basal Norms'.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Discuss on 'The Recent Trends in Cooperative Management.
- 2 Explain the concept of 'Basal Norms and explain various norms of Basal.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ----- हा सहकारी संस्थेचा मित्र, मार्गदर्शक व तत्ववेत्ता म्हणून ओळखला जातो.
 अ) अध्यक्ष ब) निबंधक क) सचिव ड) कार्यकारी संचालक
- 2 97 व्या घटना दुरुस्तीनुसार कोणत्याही सहकारी संस्थेचे संचालक मंडळ सदस्य संख्या ----- पेक्षा अधिक असता कामा नये.
 अ) १५ ब) २१ क) १७ ड) १९
- 3 शेतकरी कर्ज कायदानुसार शेतक-यांना ----- कर्जपुरवठा करण्याची तरतूद केली.
 अ) दीर्घकालीन ब) अल्पकालीन क) मध्यम मुदतीचा ड) यापैकी नाही
- 4 सहकारी संस्थेच्या नावात बदल करण्याचा अधिकार ----- यांना आहे.
 अ) सभासद ब) संचालक मंडळ क) निबंधक ड) सचिव
- 5 वार्षिक सर्वसाधारण सभेत एखाद्या विषयावर मतदान घ्यावे लागले तर मतदान अधिकारी कोण असतात ?
 अ) हिशेबतपासणीस ब) निबंधक क) सचिव ड) अध्यक्ष

- 6 पंतप्रधान रोजगार योजनेची सुरवात ----- वर्षी करण्यात आली.
अ) १९९३ ब) १९९० क) १९९५ ड) २०००
- 7 चांगले नेतृत्व ----- साठी उपयुक्त ठरते.
अ) सहकारी संस्थेचे प्रशासन प्रभावी होणे ब) सहकाराचा पाया मजबूत करणे क) सहकारी संस्थेतील कर्मचा-यांना अद्ययावत ज्ञान देणे ड) वरील सर्व
- 8 सहकारामध्ये प्रत्यक्ष काम करून नेतृत्व देणा-यांमध्ये महाराष्ट्रातील ----- यांचे योगदान महत्वपूर्ण आहे.
अ) गजानन राठोड ब) विखे-पाटील क) नरेंद्र जाधव ड) यापैकी नाही
- 9 संयुक्त राष्ट्र संघाच्या मते, मानव संसाधन विकास ही एक ---- संकल्पना आहे.
अ) काल्पनिक ब) आधुनिक क) समावेशक ड) बहुआयामी
- 10 मागेल त्याला व्यवसाय प्रशिक्षण ही योजना ---- साली सुरू करण्यात आली.
अ) जुलै 2000 ब) जुलै 2002 क) जुलै 2003 ड) जुलै 2005
- 11 महाराष्ट्र सहकार कायदा १९६० कलम ८१/६ द्वारे ----- ऑडीट केले जाते.
अ) निरंतर ब) वार्षिक क) फेर ड) सहामाही
- 12 सरकारी ऑडीट वर्षातून ----- वेळा होते.
अ) दोन ब) एक क) तीन ड) चार
- 13 आर्थिक वर्षाच्या मधल्या काळात केल्या जाणाऱ्या ऑडीटला ----- ऑडीट असे म्हणतात
अ) वार्षिक ब) सतत क) मध्यावधी ड) संयुक्त
- 14 सहकारी संस्थेच्या ऑडीटरची भूमिका ----- असते.
अ) अहवाल लेखन ब) वार्षिक सर्वसाधारण सभांना उपस्थिती क) कर्जव्यवहारांची तपासणी ड) वरील पैकी सर्व
- 15 97 वी घटना दुरूस्ती ही ----- रोजी असाधारण राजपत्रामध्ये प्रसिध्द झाली.
अ) १२ जानेवारी २०११ ब) ११ जानेवारी २०१० क) २४ जानेवारी २०१२ ड) १३ जानेवारी २०१२

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सहकारी व्यवस्थापनाचे वैशिष्ट्ये
- 2 संचालक मंडळाची कर्तव्ये
- 3 नेतृत्वाची संकल्पना
- 4 सहकारी अंकेक्षणाची वैशिष्ट्ये

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 सचिवांची भूमिका विषद करा.
- 2 'मानव संसाधन विकास' संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 3 अंकेक्षकांच्या जबाबदाऱ्या सांगा.
- 4 बेसल निकषाची गाभा तत्वे स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 "सहकारी व्यवस्थापनातील अलीकडील काळातील झालेले बदल." यावर चर्चा करा.
- 2 'बेसल निकष' ही संकल्पना स्पष्ट करून बेसलचे विविध निकष स्पष्ट करा.

*****

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023

Economics (Optional) Paper-XXVII

ECOO27: Co-operative Thoughts and Administration

Day and Date: Saturday, 06/05/2023

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ----- हा सहकारी संस्थेचा मित्र, मार्गदर्शक व तत्ववेत्ता म्हणून ओळखला जातो.

अ) अध्यक्ष ब) निबंधक क) सचिव ड) कार्यकारी संचालक

Option 2

2 97 व्या घटना दुरुस्तीनुसार कोणत्याही सहकारी संस्थेचे संचालक मंडळ सदस्य संख्या ----- पेक्षा अधिक असता कामा नये.

अ) १५ ब) २१ क) १७ ड) १९

Option 2

3 शेतकरी कर्ज कायदानुसार शेतक-यांना ----- कर्जपुरवठा करण्याची तरतूद केली.

अ) दीर्घकालीन ब) अल्पकालीन क) मध्यम मुदतीचा ड) यापैकी नाही

Option 2

4 सहकारी संस्थेच्या नावात बदल करण्याचा अधिकार ----- यांना आहे.

अ) सभासद ब) संचालक मंडळ क) निबंधक ड) सचिव

Option 3

5 वार्षिक सर्वसाधारण सभेत एखाद्या विषयावर मतदान घ्यावे लागले तर मतदान अधिकारी कोण असतात ?

अ) हिशेबतपासणीस ब) निबंधक क) सचिव ड) अध्यक्ष

Option 4

6 पंतप्रधान रोजगार योजनेची सुरवात ----- वर्षी करण्यात आली.

अ) १९९३ ब) १९९० क) १९९५ ड) २०००

Option 1

7 चांगले नेतृत्व ----- साठी उपयुक्त ठरते.

अ) सहकारी संस्थेचे प्रशासन प्रभावी होणे ब) सहकाराचा पाया मजबूत करणे क) सहकारी संस्थेतील कर्मचा-यांना अद्ययावत ज्ञान देणे ड) वरील सर्व

Option 4

8 सहकारामध्ये प्रत्यक्ष काम करून नेतृत्व देणा-यांमध्ये महाराष्ट्रातील ----- यांचे योगदान महत्वपूर्ण आहे.

अ) गजानन राठोड ब) विखे-पाटील क) नरेंद्र जाधव ड) यापैकी नाही

Option 2

9 संयुक्त राष्ट्र संघाच्या मते, मानव संसाधन विकास ही एक ---- संकल्पना आहे.

अ) काल्पनिक ब) आधुनिक क) समावेशक ड) बहुआयामी

Option 3

10 मागेल त्याला व्यवसाय प्रशिक्षण ही योजना ---- साली सुरू करण्यात आली.

अ) जुलै 2000 ब) जुलै 2002 क) जुलै 2003 ड) जुलै 2005

Option 3

11 महाराष्ट्र सहकार कायदा १९६० कलम ८१/६ द्वारे ----- ऑडीट केले जाते.

अ) निरंतर ब) वार्षिक क) फेर ड) सहामाही

Option 2

12 सरकारी ऑडीट वर्षातून ----- वेळा होते.

अ) दोन ब) एक क) तीन ड) चार

Option 2

13 आर्थिक वर्षाच्या मधल्या काळात केल्या जाणाऱ्या ऑडीटला ----- ऑडीट असे म्हणतात

अ) वार्षिक ब) सतत क) मध्यावधी ड) संयुक्त

Option 3

14 सहकारी संस्थेच्या ऑडीटरची भूमिका ----- असते.

अ) अहवाल लेखन ब) वार्षिक सर्वसाधारण सभांना उपस्थिती क) कर्जव्यवहारांची तपासणी ड) वरील पैकी सर्व

Option 4

15 97 वी घटना दुरूस्ती ही ----- रोजी असाधारण राजपत्रामध्ये प्रसिध्द झाली.

अ) १२ जानेवारी २०११ ब) ११ जानेवारी २०१० क) २४ जानेवारी २०१२ ड) १३ जानेवारी २०१२

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सहकारी व्यवस्थापनाचे वैशिष्ट्ये

Ans:

2 संचालक मंडळाची कर्तव्ये

Ans:

3 नेतृत्वाची संकल्पना

Ans:

4 सहकारी अंकेक्षणाची वैशिष्ट्ये

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 सचिवांची भूमिका विषद करा.

Ans:

2 'मानव संसाधन विकास' संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

3 अंकेक्षकांच्या जबाबदाऱ्या सांगा.

Ans:

4 बेसल निकषाची गाभा तत्वे स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 "सहकारी व्यवस्थापनातील अलीकडील काळातील झालेले बदल." यावर चर्चा करा.

Ans:

2 'बेसल निकष' ही संकल्पना स्पष्ट करून बेसलचे विविध निकष स्पष्ट करा.

Ans:

*****

